

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 126

van **CATHY COUDYSER**

datum: 28 november 2019

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

---

*Project 'Vlaamse Meesters in Situ' - Stand van zaken*

Openbaar Kunstbezit Vlaanderen heeft (vaak onbekende) originele werken van Vlaamse Meesters uit de 15de, 16de en 17de eeuw in de schijnwerpers gezet die bewonderd kunnen worden op hun oorspronkelijke locatie. Het project 'Vlaamse Meesters in Situ' wil de bezoeker laten kennismaken met verborgen erfgoedparels die niet goed ontsloten zijn in 45 sites (kerken, kapelletjes, kastelen en stadhuizen) in vooral kleinere steden en gemeenten. Openbaar Kunstbezit Vlaanderen kreeg voor de uitvoering van het project een subsidie vanwege Toerisme Vlaanderen van 938.196 euro (impulsprogramma hefboomprojecten - deelprogramma Vlaamse Meesters).

De beleving in de sites rond de werken werd verhoogd aan de hand van verschillende ingrepen: belichting op maat, touchscreens waarop bezoekers enerzijds kunnen inzoomen op details van het werk en anderzijds meer informatie kunnen vinden over de kunstenaar, de locatie en de onmiddellijke omgeving, een audioverhaal, een zitmeubel of mobiele trap (via dewelke de bezoeker tot dicht bij het werk kan komen). Aan de ingang van elke participerende site werd een opvallende ladder neergeplaatst. Om bezoekers te stimuleren meer dan één site te bezoeken, brengt Openbaar Kunstbezit Vlaanderen een pelgrimsboek uit, dat bij elk bezoek kan worden aangevuld met een stickerreproductie van het meesterwerk dat in de site te bezichtigen is.

In het najaar van 2018 gingen de eerste drie sites al open. De resterende 42 sites openden op 1 juni 2019 voor het brede publiek. Initieel was vooropgesteld dat het project zou lopen tot 30 september. Op dinsdag 12 november 2019 werd aangekondigd dat de sites verlengd open blijven tot minstens 1 oktober 2020. Het merendeel van de 45 sites blijven vrij toegankelijk, een beperkt aantal zal enkel nog te bezichtigen zijn op afspraak. In de communicatie stond verder nog te lezen dat voor wat de meeste sites betreft, de ladders, het kenteken van het project aan de buitenzijde van de desbetreffende erfgoedsite, weggenomen zullen worden. De scenografische ingrepen rond het werk in de sites blijven wel behouden.

In de beleidsnota Toerisme 2019-2024 kondigt de minister aan dat Toerisme Vlaanderen verder zal inzetten op de toeristische ontsluiting van erfgoed in Vlaanderen, en dat het agentschap zijn inspanningen in de eerste plaats zal richten op erfgoed dat zich inschrijft in de Vlaanderenbrede verhaallijn rond Vlaamse Meesters in hun historische context. Toerisme Vlaanderen zal het tijdelijk initiatief rond 'Vlaamse Meesters in Situ' zelf continueren en zet hiertoe een Vlaanderenbreed netwerk op. Als hiervoor een lokaal draagvlak bestaat, met inbegrip van lokale partners, kan het agentschap investeren in de verdere ontsluiting van Vlaamse Meesterssites buiten de kunststeden.

1. Hoeveel bezoekers kregen de 45 sites over de vloer tijdens de initieel voorziene periode?

Graag ook een uitsplitsing van het aantal bezoekers per site.

2. Hoeveel van deze bezoekers zijn afkomstig uit het buitenland, uit België of uit de onmiddellijke regio van de site?
3. Hoe verhoudt het effectieve totale bezoekersaantal zich ten opzichte van het vooropgesteld aantal bezoekers zoals weergegeven in het businessplan?
4. Wat zijn de voornaamste bevindingen die uit de bezoekersbevraging naar voren zijn gekomen?
5. Welke sites zullen enkel nog op afspraak bezocht kunnen worden? Kan de minister verduidelijken waarom deze sites niet meer vrij toegankelijk zijn?
6. Welke motivering gaat schuil achter het weghalen van de ladders uit het straatbeeld?
7. Hoeveel pelgrimsboeken zijn er tot op heden verkocht?
8. Heeft het agentschap reeds gesprekken opgestart met het oog op de ontsluiting van bijkomende sites? Zijn er al concrete aankopingspunten?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 126 van 28 november 2019

van **CATHY COUDYSER**

---

1. Het project 'Vlaamse Meesters in Situ' ging door op een groot aantal sites, in veel gevallen dankzij de inzet van vrijwilligers. Om die redenen werd geen systematische bezoekersmonitoring uitgevoerd in alle locaties, maar werd deze beperkt tot 11 van de 45 sites. Op deze sites werden niet enkel de bezoekersaantallen gemeten, maar werd ook de tevredenheid gemeten aan de hand van een tevredenheidsbevraging. De details van deze meting kan u vinden in bijlage 1.
2. Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar het cijfermateriaal in bijlage 1.
3. Het streefdoel in het businessplan was 20.000 buitenlandse en 80.000 binnenlandse bezoekers. Zoals u uit de cijfers kunt opmaken, werd dit doel moeiteloos gehaald en zelfs ruimschoots overtroffen.
4. De bezoekersbevraging was geen evidente klus, vooral omdat veel sites onbemand zijn en dus terugvallen op de beschikbaarheid van vrijwilligers hiervoor. Om die reden werd op aanraden van het agentschap Toerisme Vlaanderen deze bevraging beperkt tot 11 geselecteerde sites. Ook het meten van bezoekersaantallen bleek nog niet standaard te gebeuren op de meeste sites, hiervoor werden door de meeste sites de nodige tellers aangekocht.

Een algemene bevinding was dat bezoekers vooral onder de indruk zijn van de site, meer van de site dan van het kunstwerk, maar ze appreciëren de extra toelichting. De metingen tonen verder grote verschillen aan tussen sites in en buiten de kunststeden, vooral op vlak van internationale bezoekers, maar ook op vlak van bezoekersaantallen.

5. Het hefboomproject 'Vlaamse Meesters in situ' liep van 1 juni 2019 tot en met 30 september 2019. Het hefboomproject had van in het begin, in samenspraak met Toerisme Vlaanderen, een duurzaam karakter. De extra verlichting om de schilderijen beter te kunnen bewonderen, blijft bijvoorbeeld hangen. Ook het aanraakscherm met extra informatie blijft bijna op alle sites staan, om zo een toegevoegde meerwaarde te bieden aan bezoekers.

In bijlage 2 vindt u een overzicht van de sites die deelnemen aan deze verlenging. De website [www.vlaamsemeestersinsitu.be](http://www.vlaamsemeestersinsitu.be) werd aangepast zodat de bezoeker steeds weet welke sites open zijn voor bezoek.

De sites die niet meer openblijven, werkten met vrijwilligers gedurende de periode van het evenement maar kunnen dit niet op permanente basis organiseren. Deze verlenging was geen voorwaarde van het subsidieproject, maar is uiteraard een mooie extra.

6. Het plaatsen van de ladders was in eerste instantie bedoeld als een opvallende en onderscheidende, maar ook tijdelijke ingreep. Met het oog op de verlenging van dit project heeft Openbaar Kunstbezit Vlaanderen (OKV) de deelnemende sites aangeraden om indien mogelijk de ladder te laten staan. Als we deze sites op een structurele manier willen ontsluiten, is een dergelijke ingreep op termijn misschien

minder ideaal. OKV streeft er daarom naar om in de toekomst naar een bescheiden logo te evolueren. Toerisme Vlaanderen zal dit verder bekijken met OKV.

7. Momenteel werden zo'n 2500 pelgrimsboeken verkocht. Sommige sites moeten hun afrekening wel nog indienen.
8. Toerisme Vlaanderen zal het project eerst evalueren en start daarna een onderzoeksfase voor de invulling van het vervolg.

## **BIJLAGEN**

- [1. Overzicht meting](#)
- [2. Overzicht sites die deelnemen aan verlenging](#)